

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES (EXP. 21Q002312)

QUEIXA RELATIVA AL DRET A LA MOBILITAT (CIRCULACIÓ I ESTACIONAMENT)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 10 de setembre de 2021, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava la seva disconformitat amb una multa de trànsit. En concret, exposava el següent:

- El dia 14 de març de 2021 circulava amb el seu VMP per la calçada del carrer de Bartrina, on consta senyalització vertical del límit de velocitat a 30 km/h i també hi ha senyals verticals que indiquen que la circulació de bicicletes està permesa.

En arribar a la cantonada de la plaça de Mossèn Clapés, es va aturar al semàfor. Allà hi havia un agent de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) que la va recriminar perquè anava per una calçada on estava prohibida la circulació de VMP, atès que es tractava d'una via amb límit de velocitat a 50 km/h. La va multar i li va notificar la denúncia en mà lliurant-li una butlleta groga on constava com a lloc de la infracció la plaça de Mossèn Clapés, núm. 7.

- Arran de la sanció, el 26 de març de 2021 va presentar al·legacions aportant imatges de la localització dels fets.
 - Com a primer motiu de disconformitat exposava que no circulava per la plaça de Mossèn Clapés, sinó pel carrer de Bartrina.
 - Com a segon motiu, independent de l'error anterior, indicava que ambdues vies són de 30 km/h i que la normativa permet que els patinets circulin per les calçades de carrers on el límit de velocitat és de 30 km/h. Dies després dels fets, va comprovar que es col·locava senyalització vertical de 30 km/h a la plaça de Mossèn Clapés.
- Les al·legacions van ser desestimades, i el 17 de setembre de 2021 va presentar un recurs de reposició, que va ser resolt amb posterioritat a la presentació d'aquesta queixa. El 14 de setembre de 2021 va abonar la multa de 500 euros.
- Reclama la devolució de la multa abonada, ja que des de l'1 de març de 2020 totes les vies secundàries de la ciutat de Barcelona van passar a tenir un límit de velocitat de 30 km/h. Considera que l'agent denunciant desconeixia la normativa aplicable.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Institut Municipal d'Hisenda** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 5 d'octubre de 2021, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa. Posteriorment, el 6 de febrer de 2023 es va demanar una ampliació d'informe a l'**Àrea de Mobilitat**.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 13 de desembre de 2021 i el 16 de maig de 2023, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. Els escrits exposen la tramitació donada a l'expedient (i se n'adjunta la còpia) i el règim dels límits màxims de velocitat dels carrers de la ciutat segons la tipologia de via.

CONSIDERACIONS

1. Sobre els vehicles de mobilitat personal (VMP)

El vehicle utilitzat per la promotora de la queixa i sancionat per circular per una via no permesa va ser un patinet elèctric, categoria inclosa dins el concepte de vehicles de mobilitat personal (VMP).

Barcelona va ser pionera a regular la circulació de VMP. Ja ho va fer en una modificació de l'Ordenança de circulació de vianants i de vehicles (OCVV) el 2017.¹

Posteriorment, a escala estatal, es va regular la circulació de VMP mitjançant el Reial decret 970/2020, de 10 de novembre, pel qual es modifiquen el Reglament general de circulació, aprovat pel Reial decret 1428/2003, de 21 de novembre, i el Reglament general de vehicles, aprovat pel Reial decret 2822/1998, de 23 de desembre, en matèria de mesures urbanes de trànsit.

¹ <https://www.barcelona.cat/mobilitat/ca/mitjans-de-transport/vehicles-mobilitat-personal>

Amb l'aprovació d'aquest reial decret, els VMP passen a ser definits formalment com a vehicles i, per tant, passen a tenir prohibida la circulació per les voreres i per les zones de vianants.

El Reial decret legislatiu 6/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària (LSV) trasllada a les ordenances municipals la regulació dels VMP en vies urbanes.

En l'OCVV de Barcelona, la circulació dels VMP es regula en l'article 14 ter, que estableix que els VMP poden circular pels espais següents:

- [...] Calçada dels carrers 30, a un màxim de 25 km/h

En canvi, no poden circular pels espais següents:

- [...] Per calçades de la xarxa bàsica de la ciutat.

2. Sobre l'emplaçament

Per valorar l'objecte de la present queixa, resulta indispensable entrar a aclarir la ubicació exacta per on circulava el vehicle just en el moment en què va ser aturat per la GUB i el tipus de via.

La promotora de la queixa la situa a **l'alçada del núm. 45 del carrer de Bartrina**, en concret en el semàfor que hi ha en el tram del carrer de Bartrina, just quan toca amb la plaça de Mossèn Clapés.

No obstant l'anterior, **la localització especificada per la promotora de la queixa no és correcta** i, per tant, el primer motiu de disconformitat esgrimit al recurs no pot prosperar.

El carrer de Bartrina és un carrer no inclòs a la xarxa bàsica de la ciutat, sinó que és una **via secundària**, d'un sol carril, **i acaba en el número 31**, on hi ha un forn de pa i un pas de vianants. A partir d'aquí, la via passa a tenir dos carrils i deixa de ser el carrer de Bartrina per convertir-se en la plaça de Mossèn Clapés.

És a dir, la ubicació correcta de la infracció és la **plaça de Mossèn Clapés**, aproximadament a l'alçada del núm. 7, que sí que es tracta d'una via inclosa a la **xarxa bàsica** de la ciutat.

Aquesta localització es pot comprovar amb la placa a la façana que informa — correctament— que es tracta de la "Plaça de Mossèn Clapés" a l'alçada dels números

4-5 (no és el número 45 del carrer de Bartrina, per molt que el sistema de Google Maps erròniament sí que informa d'aquesta localització). També hi ha el senyal col·locat al costat del semàfor que informa del carrer.

Aquesta informació coincideix amb la numeració del plànol² oficial de la ciutat:

Darrer número del carrer de Bartrina: 31	Primer número de la plaça de Mossèn Clapés: 1

De l'anterior podem concloure que la localització de la infracció que consta a l'expedient sancionador és correcta, si bé la confusió per part de la promotora de la queixa és comprensible, atès que la morfologia de la via fa que es pugui percebre com una prolongació del carrer de Bartrina i la informació de Google Maps corrobora aquesta localització errònia.

² <https://w33.bcn.cat/planoIBC/ca/>

3. Aprovació del límit màxim de velocitat a tots els carrers exclosos de la xarxa bàsica

Tal com menciona la promotora de la queixa, l'Ajuntament de Barcelona va aprovar el 6 de març de 2020 un Decret d'Alcaldia de limitació de la velocitat de circulació a 30 km/h a tots els carrers no inclosos a la xarxa bàsica de Barcelona. A l'annex d'aquest decret s'identifiquen les vies secundàries que, com que són fora de l'àmbit de la xarxa bàsica, sí que veuen limitada la seva velocitat màxima a 30 km/h; una d'elles és el carrer de Bartrina. Per contra, la plaça de Mossèn Clapés sí que està dins de la xarxa bàsica de la ciutat i, per tant, no està afectada per aquesta limitació.

Posteriorment, la normativa estatal va introduir mitjançant el Reial decret 970/2020, de 10 de novembre, una modificació de l'article 50 del Reglament general de circulació en el mateix sentit, però que no va entrar en vigor fins al 2 de juliol de 2021 (d'acord amb la disposició final única). Aquest article estableix el següent:

El límit genèric de velocitat en vies urbanes és de:

- a) 20 km/h en vies que disposin de plataforma única de calçada i vorera.
- b) 30 km/h en vies d'un únic carril per sentit de circulació.
- c) 50 km/h en vies de dos carrils o més per sentit de circulació.

El límit genèric de velocitat en travessies és de 50 km/h per a tot tipus de vehicles. Aquest límit es pot rebaixar per acord de l'autoritat municipal amb el titular de la via, prèvia senyalització específica.

D'acord amb l'anterior, el dia dels fets (10 de març de 2021) al carrer de Bartrina li era d'aplicació el nou límit de velocitat de 30 km/h establert a la normativa municipal, però no a la plaça de Mossèn Clapés. I, posteriorment, per aplicació de la normativa estatal, aquest tram de la plaça de Mossèn Clapés també va rebaixar el seu límit fins a 30 km/h. Per aquest motiu es va modificar la senyalització al terra de la calçada informant del nou límit de 30 km/h.

4. Procediment sancionador. Presumpció de veracitat dels agents d'autoritat

Pel que fa a la tramitació del procediment sancionador objecte de la queixa, es considera que no hi hagut cap irregularitat.

La infracció va ser denunciada el mateix dia dels fets, la promotora de la queixa va fer ús de les accions de defensa que va estimar oportunes (escrit d'al·legacions i recurs de reposició), les quals van ser desestimades mitjançant una resolució expressa.

Abans de resoldre el recurs de reposició, l'Institut Municipal d'Hisenda va sol·licitar un informe de ratificació a l'agent denunciador. L'agent va emetre l'informe en data 12

d'octubre de 2021 i es va ratificar en tots els extrems de la denúncia: que la infracció es va produir a l'alçada del número 7 de la plaça de Mossèn Clapés; que en la data de la infracció aquell tram no era un carrer 30 ni constava cap senyalització ni vertical ni a terra sobre una velocitat màxima de 30 km/h, i que la infracció deriva del règim de circulació prohibida als VMP segons l'OCVV, i no pas de la normativa estatal, ja que aquesta encara no havia entrat en vigor.

Cal recordar que, d'acord amb el Reial decret legislatiu 6/2015, del 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, les denúncies efectuades pels agents de l'autoritat (com la Guàrdia Urbana de Barcelona) gaudeixen de presumpció de veracitat.

Article 88. Valor probatori de les denúncies dels agents de l'autoritat encarregats de la vigilància del trànsit, en l'exercici de les funcions que tenen encomanades.

Les denúncies formulades pels agents de l'autoritat encarregats de la vigilància del trànsit en l'exercici de les funcions que tenen encomanades tindran valor probatori, llevat de prova en contra, dels fets denunciats, de la identitat dels qui els hagueren comès i, si s'escau, de la notificació de la denúncia, sens perjudici del deure d'aquells d'aportar tots els elements probatoris possibles sobre el fet denunciat.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Administració ha estat ajustada a dret i eficaç.**

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.